1.7. Sulh

İslam, “selam” kökünden gelen barış ve esenlik anlamına gelir. Tevhid mücadelesi veren peygamberlerin bozgunculuğa son vermek için çaba sarf ettikleri ve kendilerine yapılan her türlü şiddete karşı barış ile karşılık verdikleri görülür. Kur’an-ı Kerim **“Ey iman edenler! Hepiniz topluca barış ve güvenliğe (İslam’a) girin. Şeytanın adımlarını izlemeyin. Çünkü o, size apaçık bir düşmandır...”**[19] ayetiyle barışa ve güven ortamına çağırır.

İslamiyet ilke olarak sulhu tercih etmiş olsa da gerektiğinde can ve malın korunması için savaşa izin vermiştir. Evrensel bir din olan İslam’da, harp hukukuna dair hükümler konmuştur.[20] İslam’da sulh ve cihad birbirini tamamlayan iki olgudur. Hz Muhammed (s.a.v.), peygamberliği boyunca müşrikleri güzel söz ve yumuşaklıkla İslam’a davet etti. Medine Dönem'i'nde şehrin yerlileri olan Evs ve Hazreç kabileleri ile Musevi kabileler arasında barışı sağladı. Mekkeli müşriklerle Hudeybiye Antlaşması ile sulhu sağladı.

Müslümanlar fethettikleri hiç bir ülkede din birliği siyaseti gütmemişler, dinî çoğulcuğulu sosyal bir esas olarak kabul etmişlerdir. Uzun yıllar boyunca Müslümanların yönetiminde kalmış, Ortadoğu ve Kuzey Afrika gibi Müslümanların yoğun olarak yaşadığı bölgelerde, farklı din ve geleneklere mensup grupların kendi inanç, mezhep ve cemaat yapılarını muhafaza ediyor olması, Müslümanların barış ve din hüriyetine verdikleri önemi gösterir. Müslüman hâkimiyetinde Endülüs kentleri, çok kültürlülüğün Avrupadaki ilk örneğini oluşturmuştur.

Macaristan’daki Gülbaba türbesi. Avrupa içlerine kadar giden Türk dervişleri, barış elçisi olarak gittikleri yerlerde gönülleri fethetmişlerdir.

16 A’raf suresi, 158. ayet.
17 Enbiya suresi, 107. ayet.
18 Sebe suresi, 28.ayet.
19 Bakara suresi, 208. ayet.
20 Ömer Nasuhi Bilmen, Muvazzah İlmi Kelam, s. 112-114.

Kur'an-ı Kerim, barışın tesisinde adaletin gerekliliğini ve önemini vurgular: **"Eğer müminlerden iki grup birbirleriyle vuruşurlarsa aralarını düzeltin. Şayet biri ötekine karşı saldırmaya devam ederse Allah'ın buyruğuna dönünceye kadar saldıran tarafla savaşın. Eğer dönerlerse artık aralarını adaletle düzeltin ve adaletli davranın. Şüphesiz ki Allah, âdil davrananları sever. Müminler ancak kardeştirler. Öyleyse kardeşlerinizin arasını düzeltin ve Allah'tan korkun ki esirgenesiniz."**[21]

21 Hucurat suresi, 9 ve 10. ayetler.
22 İlhan Kutluer, Erdemli Toplum ve Düşmanları, s. 14.
23 Heyet, Kur'an Yolu, Türkçe Meâl ve Tefsir, II, s. 82.

